

Savivaldybių žiņios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 5 (829–830)

2018 m. kovo 10 d.
Išėina šeštadieniais

VILNIAUS KAZIUKO MUGĖJE ENTUZIAZMU ŠVIETĖ RASEINIŠKIAI

28 p.

Vilniaus Rotušės aikštėje Raseinių rajono delegacija, vadovaujama mero Algirdo Griciaus, pristatė miestelėnams ir svečiams pirmąją „Saldžiąją verbą“ ir pakvietė visus atvykti į mažąją Lietuvos kultūros sostinę Šiluvą į Kovo 11-osios renginius

Romo Gurklio nuotr.

Lietuva nuo A iki Z

- VISAGINAS – MIESTAS, KURIAME 43 TAUTOS GYVENA KAIP VIENA ŠEIMA** _____ 4–5 p.
- VAIKŲ GEROVĖ UŽTIKRINAMA KURIANT GERESNES GYVENIMO IR UGDYMO SĄLYGAS** _____ 7 p.
- KAS RŪPINASI INTEGRUOTU KAIMO VIETŲ VYSTYMOSI VALDYMU?** _____ 14 p.
- LIETUVIŲ KALBOS DIENOS KELIAUJA PER SAVIVALDYBES** _____ 22–23 p.

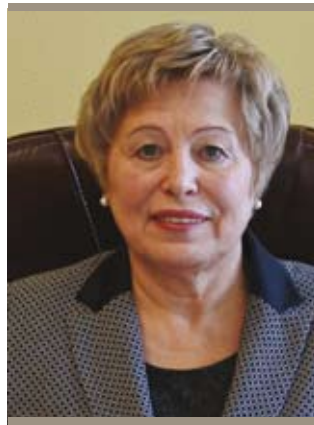
9 771 392 0246 0001

VISAGINAS – MIESTAS, KURIAME 43 TAUTOS GYVENA KAIP VIENA ŠEIMA

Visaginas įžymus rengiamais festivaliais

Merė
DALIA ŠTRAUPAITĖ

Mero pavaduotoja
ZINAIDA TRESNICKAJA

Direktorius
SERGEJUS MICKEVIČIUS

Direktoriaus pavaduotoja
AUŠRA ANDRIJAUSKIENĖ

Dabartinėje Visagino teritorijoje anksčiau buvo tik keli kaimai. Pradėjus statyti Ignalinos AE, buvo pradėti kurti ir naujo miesto planai. 1975 m. vasarą jėgainės statybininkai atvilko ir prie pirmųjų daugiabučių namų pamatų pastatė didžiulį riedulį, kurio kontūrai daug kam primena Lietuvą. Šis riedulys tapo kertiniu miesto akmeniu, o rugpjūčio 10 d., kai akmuo buvo pastatytas, paskelbta miesto gimimo diena.

Šiandien Visaginas – daugiakultūris, jaunas, aktyvus energetikos ir technikos specialistų miestas, galintis pasiūlyti įvairių veiklų ir užsiėmimų tiek gyventojams, tiek svečiams. Čia yra visko, ko reikia žmogui. Ir jaunimui, ir senjorams. Savivaldybės vadovai kviečia jus užsukti į vieną jaukiausių, vieną žaliausių ir patį jauniausių Lietuvos miestą – įgyti naujų žinių čia mokantis ir tobulėjant, kurti ir plėtoti verslą čia dirbant, aktyviai ilsėtis ir sportuoti pušynų ir ežerų apsuptyje.

SPALVINGA KULTŪRŲ MOZAIKA

Visagino savivaldybės merė Dalia Štraupaitė didžiuodamasi sako, kad didžiausias savivaldybės turtas – talentingi, išsilavinę ir aktyvūs žmonės, mylintys savo kraštą, kiekvieną dieną nuoširdžiai dirbantys jo labui. Didžioji dalis (51,1 proc.) 2017 m. Visagino savivaldybės biudžeto buvo skiriama švietimo, neformaliojo švietimo, kultūros ir sporto reikmėms. Tai sudaro palankias sąlygas skleistis įvairiapusiškiems Visagino gyventojų talentams.

Merei pritaria pavaduotoja Zinaida Tresnickaja – Visagine veikia penki vaikų darželiai, penkios mokyklos ir geriausias Lietuvoje Technologijos ir verslo profesinio mokymo centras, gerai žinomas visoje Lietuvoje ir toli už jos ribų savo inovatyviu požiūriu į ugdymo procesą bei pasiekimais mechatronikos ir IT srityse. Gerai išplėtotas formaliojo švietimo tinklas užtikrina stabilius ir pagirtinus rezultatus, kuriais galima drąsiai didžiuotis – visaginiečiai dažnai tampa įvairių olimpiadų ir konkursų prizininiais, džiugina brandos egzaminų rezultatais ir „šimtukų“ skaičiumi.

D. Štraupaitė didžiuojasi Visagino unikalumu, talentais ir pasiekimais – juk savivaldybę Lietuvoje ir visame pasaulyje garsina Visagino Česlovo Sasnausko menų mokykla, kurios mokiniai – Ona Kolobovaitė, Ilja Aksionovas, Maksimas Pogrebniakas ir dar daugelis auklėtinių – yra daugkartiniai „Dainų dainelės“, kitų tarptautinių konkursų laureatai. Visagino kūrybos

namai kuria gražią ir vaikams ir jaunimui tobulėti itin palankią aplinką. Čia galima rasti įvairiausių būrelių ir studijų – nuo robototeknikos iki floristikos.

Senjorai taip pat aktyviai dalyvauja miesto kultūriname gyvenime – reta šventė apsieina be veikliųjų senjorų dainos, šokio ar rankdarbių. Savivaldybėje jau nuo 2000 m. veikia Trečiojo amžiaus universitetas, kasmet sulaukiantis apie 200 klausytojų, savo veikla garsėja ir Visagino statybininkų, Visagino pensininkų klubai.

Sporto centras, po kurio stogu susibūrė 13 sporto šakų, džiugina tiek sporto šakų įvairove, tiek puikiais pasiekimais. Čia buvo išugdytas ne vienas Lietuvos, Europos ir pasaulio čempionas ir prizininkas – kanojų sporto atstovai Vadimas Korobovas ir Jevgenijus Šuklinas, olimpiečiai slidininkai Aleksejus Novoselskis ir Irina Terentjeva bei daugelis kitų. Verta paminėti, kad net dvi iš devynių į 2018 m. Pjongčango olimpinės žaidynes vykusių sportininkų buvo visaginiečiai – biatlonininkė Natalija Kočergina ir slidininkė Marija Kaznačenko.

Visaginas įžymus jame rengiamais festivaliais – apie legendinį kantri muzikos festivalį „Visagino country“ žino kiekvienas. Tarptautinis tautų kultūrų festivalis „Rudeninės“, Visagine vykstantis kas antrus metus, suburia draugėn žmones iš įvairiausių pasaulio kampelių ir kaip niekas kitas atspindi turtingas daugiataučio Visagino kultūrų tradicijas – visaginiečiai ir miesto svečiai gali pajusti kitokią kultūrą, prisiliesti prie įvairių šalių istorijos ir paskanauti tų šalių kulinarijos paveldo. Visaginiečiai mėgsta aktyvų poilsį ir sveiką gyvenimo būdą – tai įrodo ir kiekvienais metais vis daugiau dalyvių sulaukiantis ir jau gražia tradicija tampa Visagino drakonų valčių festivalis-varžybos.

Bene didžiausias daugiakultūrio miesto bendruomenės pasiekimas – vieningos visuomenės, turtingo ir įvairaus tautinio paveldo išsaugojimas. Visagine tautinių mažumų kultūra ir papročiai su meile puoselėjami sekmdieninėse mokyklose, tautinio folkloro ansambliuose, nes čia kaip šeima gyvena 43 tautybių žmonės. Siekiant išsaugoti ir su visais pasidalyti savo unikalia patirtimi bei kultūra, vykdomas projektas „Miestas po vienu stogu“, kuris suburs visų tautybių miestiečius ir jų tradicijas po vienu stogu. Projekto esmė – viename pastate sukurti visą infrastruktūrą kultūros veiklai, kuri veiktų ištisus metus (renginių, parodų ir konferencijų salės, muziejus, patalpos repeticijomis, erdvės edukacinėms programoms ir amatų studijoms, poilsio zonos). Tai bus kultūros, turizmo ir verslo miestas po vienu stogu, fiksuojantis istorinius laikotarpius – nuo išsaugotų tradicijų iki sukurtų ir kuriamų šiandien, atitinkantis modernios ir šiuolaikiškos visuomenės poreikius.

Savivaldybės merės, jos komandos ir veiklių visaginiečių rūpesčiu Visaginas tampa vis patrauklesnis investuotojams. Gerinama infrastruktūra, sėkmingai įgyvendinami ES finansuojami projektai, įveiklinamos privačios teritorijos. Savivaldybė skatina verslininkus aktyviau plėtoti verslą jų turimuose pastatuose ir teritorijose arba perleisti juos tiems, kurie ketina užsiimti verslu. Uždarius Ignalinos atominę elektrinę kuriamos naujos darbo vietos – savivaldybėje įsikūrė SBA įmonių grupei priklausantis baldų fabrikas „Visagino linija“, AB „Aksa“, UAB „Recon modul“, plečiasi ir UAB „Visatex“ bei UAB „Kogus“ veikla, šiais metais į savivaldybę planuoja ateiti ir UAB „Lidl Lietuva“.

PATRAUKLI INFRASTRUKTŪRA – PATRAUKLUS GYVENIMUI IR DARBUI MIESTAS

Visagino savivaldybės administracijos direktorius Sergejus Mickevičius pasidžiaugė, kad 2017 m. biudžeto ir savivaldybės finansinių įsipareigojimų vykdymas (biudžetas įvykdytas 102,2 proc.) užtikrino ir sklandų savivaldybės itin svarbių projektų vykdymą.

Šiuo metu kuriamas kompleksas inovatyviai pramonei vystyti „Smart Park Visaginas“. Vidaus reikalų ministerija savivaldybei skyrė finansavimą apleistos buvusio karinio miestelio teritorijos konversijos projektui įgyvendinti – numatyta išvalyti teritoriją, nugriaunant nereikalingus parko veiklai pastatus ir sutvarkant aplinką, parengti visas parko veiklai reikalingas komunikacijas, kelių infrastruktūrą. Šiuo projektu jau dabar intensyviai domisi investuotojai.

Siekiant gerinti savivaldybės sporto infrastruktūrą, skatinti sporto turizmą ir tarp savivaldybės gyventojų propaguoti sveikos gyvensenos idėjas, Visagino ežero pakrantėje iškilus daugiavonkšnis centras vandens turizmo, aktyvaus poilsio ir sporto paslaugoms plėtoti. Irklavimo bazė Visagino ežero pakrantėje atitiks tarptautinius standartus ir leis pritraukti profesionalius sportininkus iš Lietuvos, Lenkijos, Latvijos ir kitų užsienio šalių, organizuoti tarptautines vasaros sporto stovyklas moksleiviams, tarptautines varžybas, pritraukti aktyvią gyvenimą ir sportą propaguojančius turistus ir tikrai taps populiarūs ir tarp aktyvų poilsį bei sportą mėgstančių turistų ir visaginiečių.

Jau galima pasidžiaugti ir pirmosiomis pastatų atnaujinimo kregždėmis. Įgyvendinant Visagino miesto energinio efektyvumo didinimo daugiabučiųuo gyvenamuosiuose namuose programą „Visagino energizacija“, Visagino savivaldybės administracija kartu su programos administratoriumi UAB „Visagino

Visagino simbolis – gervė

būstas“ jau 2016 m. pradėjo įgyvendinti dviejų daugiabučių gyvenamųjų namų energinio efektyvumo didinimo projektus. Vieno namo gyventojai nuo 2017 m. pabaigos gauna gerokai sumažėjusias sąskaitas už šildymą ir džiaugiasi akivaizdžiai pagerėjusia estetine namo būkle. Modernizuojant kitą namą, planuojama atlikti rekonstrukciją pirmame, antrame ir trečiame aukštuose esančiose patalpose, pritaikant jas 25 socialiniams būstams. Atsižvelgiant į eilėje laukiančius neįgaliuosius (šeimas), pirmame aukšte esantys trys butai iš 25-ių numatytų bus pritaikyti pagal specialius neįgaliųjų poreikius.

Gerinant susisiekimo infrastruktūrą vykdomi projektai „Elektromobilių įkrovimo priegū tinklo kūrimas Visagino mieste“ ir „Vietinės reikšmės kelio Visagino–Parko–Sedulinos al. kvartale rekonstravimas“. Pirmuoju projektu siekiama veiksmingai prisidėti prie viešai prieinamo elektromobilių įkrovimo priegū tinklo kūrimo valstybinės reikšmės keliuose ir miestuose, skatinti elektromobilių naudojimą ir taip mažinti neigiamą transporto poveikį aplinkai. Planuojama įrengti dvi elektromobilių įkrovimo prieigas. Antrojo projekto tikslas – vietinės reikšmės kelių infrastruktūros Visagino savivaldybės teritorijoje modernizavimas, prasidėsiantis 2018 m. pavasarį.

PRIORITETAS – ŽMOGUS

Aušra Andrijauskienė savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pareigas pradėjo eiti tik 2017 m. pabaigoje, todėl šiuo metu pagrindiniu uždaviniu įvardija pradėtų darbų tęstinumą užtikrinimą.

2016 m. baigus įgyvendinti projektą „Padėk vaikams – sustiprink šeimą“ buvo sukurtos puikios sąlygos vaikų dienos centro veiklai. Šiuolaikišką vaikų dienos centrą kiekvieną dieną lanko 27 vaikai, kurių užimtumą organizuoja socialiniai darbuotojai ir užimtumo specialistai.

Jau parengtas ir patvirtintas Visagino šeimos ir vaiko gerovės centro Vaikų globos namų perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų likusiems be tėvų globos vaikams 2018–2020 m. priemonių planas, kuris numato, kad vaikai, šiuo metu gyvenantys vaikų globos namuose, 2019 m. apsigyvens globėjų šeimose arba namų aplinkai artimoje aplinkoje – bendruomeniniuose vaikų globos namuose.

Galima pasidžiaugti ir sėkmingai įgyvendinamu projektu „Integralios pagalbos namuose teikimo modelio sukūrimas Visagino savivaldybėje“. Šis projektas sudaro palankias sąlygas neįgaliems darbingo amžiaus asmenims ir senyvo amžiaus žmonėms kuo ilgiau gyventi sau artimoje aplinkoje – namuose ir padeda suaugusiems šeimoms gyventi, prižiūrėtiems savo artimuosius, derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus.

2018 m. prasidės projekto „Kompleksinės paslaugos šeimai“ įgyvendinimas. Šio projekto metu savivaldybėje įsikurs bendruomeniniai šeimos namai, kurie koordinuos, organizuos ir užtikrins paslaugų (pozityvios tėvystės mokymų, psichosocialinės pagalbos, šeimos įgūdžių ugdymo ir sociokultūrinių paslaugų, mediacijos paslaugų, vaikų priežiūros paslaugų) teikimą šeimoms.

Visagino socialinių paslaugų centro 2018 m. laukia malonios permainos – siekiant pagerinti centro klientų/paslaugų gavėjų gyvenimo kokybę, savivaldybės lėšomis bus pertvarkyti ir suremontuoti centro gyvenamieji kambariai. Planuojama, kad po pertvarkos juose bus galima gyventi ne po tris, kaip yra dabar, o po du žmones – taip bus sudarytos sąlygos gyventi patogiau ir jaučiau.

2018 m. bus pradėtas įgyvendinti „Savarankiško gyvenimo namų“ projektas. Pagrindinis šio projekto tikslas – padėti senjorams ir suaugusiems neįgaliams pagerinti savo gyvenimo kokybę ir paskatinti integraciją į visuomenę. Kiekvienas gyventojas turės savo asmeninę erdvę ir privatumą. Planuojama, kad elektros energija kompleksui bus tiekama iš saulės baterijų, bus diegiama moderni ventiliacijos sistema ir kt. Šiuo metu tokia koncepcija neturi analogų Utenos regione ir iš dalies Lietuvoje. Siekiama, kad tokie namai taptų pavyzdžiu ir bandomuoju projektu tolesnei vyresnio amžiaus asmenų apgyvendinimo tokiuose namuose plėtrai Lietuvoje.

VAIKŲ GEROVĖ UŽTIKRINAMA

KURIANT GERESNES GYVENIMO IR UGDYMO SĄLYGAS

Klaipėdos rajono savivaldybė ypatingą dėmesį skiria vaikų gerovei užtikrinti. Apie tai kalbamės su Klaipėdos rajono mero pavaduotoja Violeta RIAUKIENE (nuotr.).

Klaipėdos rajono savivaldybėje tėvų globos netekę vaikai turi naujus namus. Kaip pavyko įgyvendinti šį projektą?

Vienas svarbiausių objektų, atidarytų šiame, yra Lapių bendruomeniniai globos namai. Čia galės gyventi dešimt tėvų globos netekusių vaikų. Šie namai panašūs į šeimos aplinką, vaikai turės asmeninę erdvę, o patys tvarkydami įgis socialinių įgūdžių ir savarankiškumo, bus saugūs. Šis pastatytas objektas yra unikalus pavyzdys, kaip užsienio klubas gali patikėti gera idėja ir ją padėti įgyvendinti. Noriu padėkoti Vokietijos „Lions“ klubui ir Klaipėdos apskrities „Lions“ moterų klubui „Smiltė“, be kurių ši bendruomeninių globos namų svajonė nebūtų buvusi taip greitai įgyvendinta. Šis modernus pastatas kainavo 278 tūkst. eurų. 180 tūkst. eurų šios sumos finansavo partneriai, o likę 98 tūkst. – savivaldybės biudžeto lėšos. Esame dėkingi

Lapių pagrindinės mokyklos direktorei Vilijai Žukauskienei, visai mokyklos bendruomenei, kurių atsidavimas darbui, vaikams – pavyzdys mums visiems.

Klaipėdos rajone 26 tėvų globos netekę vaikai taip pat gyvena ir keturiuose keturių kambarių butuose Gargžduose, mokyklos bendrabutyje. Tris butus savivaldybė nupirko už 134 tūkst. eurų, vienas butas – nuomojamas.

Baigtas įrengti ir Slengių mokyklos-daugiafunkcio centro darželio pastatas. Ar jo užteks Sendvario seniūnijos gyventojų poreikiams patenkinti?

Slengiuose ir aplinkiniuose kaimuose gyventojų skaičius nuolat didėja. Mūsų tikslas – patenkinti gyventojų poreikius ir užtikrinti, kad vaikai bus ugdomi arčiausiai namų. Jau visi netrukus 74 vaikai galės įsikelti į naujas, šviesias, šiltas ir jaukias 800 kvadratinių metrų patalpas, kuriose juos sutiks šešios naujai priimtos dirbti auklėtojos ir keturios auklėtojų padėjėjos. Vaikai bus ugdomi keturiuose grupėse. Projektas įgyvendintas iš savivaldybės biudžeto lėšų. Visa pastato kartu su aplinkos sutvarkymu ir ilgalaikiu turtu vertė – daugiau kaip 655 tūkst. eurų. Pastato aplinka bus tvarkoma pavasarį, papildomomis lėšomis bus įrengta ir vaikų žaidimų aikštelė.

Žinoma, norinčių lankyti darželį yra gerokai daugiau nei vietų naujajame pastate. Tačiau Slengiuose, vienoje sparčiausiai augančių gyvenviečių Klaipėdos rajone, planuojame įgyvendinti investicinį projektą – pastatyti Slengių daugiafunkcį centrą, kuriame bus užtikrintas iki 400 ikimokyklinio, priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų ugdymas, reikiama ugdymo infrastruktūra. Taip pat būtų įrengta vaikams ir seniūnijos gyventojams reikalinga bent 500 kv. m universali sporto salė ir 200 kv. m kultūros ir bendruomenės veikloms pritaikytos patalpos su infrastruktūra. Tam ieškoma investuotojų, rengiami dokumentai viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimui.

Kokie dar vaikų gerovę užtikrinantys projektai įgyvendinti?

Priekulės levos Simonaitytės gimnazijos Specialiojo ugdymo skyriuje atliktas pastato vidaus modernizavimas. Specialiųjų poreikių vaikų ugdymas jau vyksta šviesiose, moderniose patalpose. Vaikams įrengti dušai, tualetai. Pakeista ir šildymo sistema. Šio pastato modernizavimas kainavo beveik 115 tūkst. eurų. Iš jų 80 tūkst. eurų – Valstybės investicijų programos lėšos, beveik 35 tūkst. eurų – savivaldybės biudžeto lėšos. Sutvarkę pastato vidų imsime ir išorės – bus rengiamas pastato išorės modernizavimo techninis projektas, šiuo metu vykdomos tam reikalingos viešųjų pirkimų procedūros.

Taip pat itin svarbus jau įgyvendintas projektas – higienos kambarys Kretingalėje. Tai puikus pavyzdys, kai atsižvelgiant į konkrečios seniūnijos poreikius palyginti nedidelėmis lėšomis įgyvendinamas projektas, kuris teikia didžiulę naudą seniūnijos žmonėms. Savivaldybei skyrus 5,9 tūkst. eurų, Kretingalės seniūnijos patalpose buvo įrengtas higienos kambarys, kur reguliariai lankosi apie 16 šeimų. Higienos kambaryje yra tualetas, dušo kabina, skalbimo mašina, nupirktos visos reikalingos priemonės. Šalia higienos kambario yra sutvarkyta šilta patalpa, kur galima pasidžiauti drabužiais, palaukti, kol nusipraus kiti šeimos nariai, atsigerti arbatos, pažaisti stalo žaidimus. Toje pačioje patalpoje ir geros širdies Kretingalės seniūnijos gyventojų sunešti švarūs drabužiai vaikams, suaugusiesiems. Tikiuosi, kad šis kambarys padės vaikams ir suaugusiesiems ugdytis asmens higienos įpročius, mažins atskirtį.

2018 m. savivaldybės biudžete socialinei apsaugai numatyta 6,9 mln. eurų – beveik milijonu eurų daugiau nei išleista 2017 m. Tikiu, kad didesnės lėšos leis ir toliau užtikrinti vaikų ir kitų pažeidžiamų visuomenės grupių gerovę.

Kalbėjosi Ernesta Strakšytė

„Savivaldybių žinioms“ – 21!

Junkitės ir sekite mus facebook savzinios

Mūsų paskyros lango viršuje šviečiančios vaivorykštės turėtų atgrasyti nuo pagiežos ir blogų naujienų skleidimo. „Savivaldybių žinių“ feisbuko paskyra – langas pozityvumui.

Klaipėdos rajono Drevernos kultūros namuose vyko Lietuvių kalbos dienoms skirtas jau tradiciniu tapęs tarpsavivaldybinis protų mūšis „Tūkstantis kalbos klausukų“ (**nuotr.**). Susirinkusius dalyvius iš Klaipėdos ir Kretingos rajonų, Palangos miesto savivaldybių sveikino ir atminimo dovanų įteikė Klaipėdos rajono mero pavaduotoja Violeta Riaukienė.

Iš kiekvienos savivaldybės atvyko po 10 dalyvių, kuriems pasiskirsčius į šešias komandas, teko atsakyti į klausimus iš lietuvių kalbos kultūros, kalbos istorijos ir žymių Lietuvos ir Vakarų regiono visuomenės veikėjų, vienaip ar kitaip susijusių su lituanistika, darbu.

Klausimus protų mūšiui parengė visų trijų savivaldybių kalbos tvarkytojos: Daiva Beliokaitė, Vaiva Milončiūtė ir Rita Kasparavičiūtė. Protų mūšį vedė J. Lankučio viešosios bibliotekos darbuotojos Živilė Markutė-Armalienė ir Ingrida Antužytė.

Dalyviai taip pat buvo supažindinti su Klaipėdos rajone prikeliama ir puoselėjama rašytojų, kalbos tyrėjų ir kitų žymių įvairių tautybių žmonių atminimu. Šiomet Valstybės šimtmečio proga Endriejave dviejose atminimo lentose prie bažnyčios įamžinti knygnešiai. Per šiuos ir ateinančius metus bus modernizuotas levos Simonaitytės memorialinis namas-muziejus. Kasmet teikiama I. Simonaitytės premija žymiems Klaipėdos krašto kūrėjams, o teisėjo, dramaturgo ir kraštotyrininko Ernsto Vicherto premija – jauniems talentams.

Prieš kelerius metus atnaujinti žymaus visuomenės veikėjo, kovotojo už lietuvių kalbos išsaugojimą Klaipėdos krašte, bibliofilo, kultūros, švietimo ir labdaros draugijos „Sandora“ nario Jono Birškaus ir jo žmonos Marinkės kapai Sendvario seniūnijoje, Lūžų kapinėse.

Per pastarąjį dešimtmetį daugelio praeities žmonių, kurie savo pastangomis judino, kėlė lietuvių idėjas ir daug prisidėjo prie jos išsaugojimo Klaipėdos krašte ir šio krašto prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos, vardais pavadintos gatvės, kai kurių iš jų atminimui – pakabintos atminimo lentos. Mažosios Lietuvos politinio, visuomenės ir kultūros veikėjo, evangelikų kunigo, teologijos daktaro, profesoriaus, lietuvių jaunimo, labdaros organizacijų, senelių prieglaudų, knygynų, bibliotekų steigėjo, dienraščio „Lietuva“ redaktoriaus Viliaus Gaigalaičio vardu pavadinti globos namai Gargžduose.

Su Klaipėdos krašto žeme siejami rašytojo, tautosakininko, aušrininko, Mažosios Lietuvos politinio veikėjo, kultūros istoriko, poligrafininko ir bibliografo Anso Bruožio, kunigo, lietuviškų vadovėlių autoriaus, spaustuvininko ir pirmosios Lietuvoje spaustuvininkų mokyklos įkūrėjo Frydricho Šrėde-

rio ir jo darbų tęsėjo Jurgio Traušio, kalbininko, žodynininko ir vertėjo Frydricho Vilhelmo Hako, Mažosios Lietuvos lietuvių tautosakos rinkėjo ir leidėjo, pirmojo muziejaus Klaipėdos krašte įkūrėjo Hugo Šojaus, Veiviržėnų krašto žodynininkų Zenono Uoselio ir Juozo Laboko vardai. Šių dviejų prie Didžiojo lietuvių kalbos žodyno rengimo daug prisidėjusių kalbos darbininkų vardai Klaipėdos rajone dar nėra ryškiau įamžinti. Nepakankamai įamžintas ir nuo Gargždų kilusio Aleksandro Lengvino atminimas.

Klaipėdos krašto grožinės literatūros kūrėjai – ne tik leva Simonaitytė, bet ir Antanas Ramonas (jo gimtosios sodybos vietoje artimųjų ir Veiviržėnų seniūnijos rūpesčiu prieš kelerius metus atidengtas paminklinis akmuo), Butkų Juzė, Salys Šemerys-Šmerauskas.

Vienų vardai įamžinti ir prisimenami, kitų veikla ir darbai dar laukia išsamesnių tyrimų, įamžinimo ir atminimo ženklų.

Vienas svarbiausių ir prasmingiausių įvairių tautų šviesuolių atminimui ir, žinoma, tolesniems tyrimams skirtas paminklas – per pastarąjį dešimtmetį išleisti keturi Mažosios Lietuvos enciklopedijos tomai.

Esame dėkingi Vilniaus universiteto profesorui knygotyriminkui Domui Kaunui, istorikei dr. Silvai Pocytei, Klaipėdos universiteto profesorei Daliai Kiseliūnaitei ir daugeliui kitų už surinktus mūsų krašto perlus, darniai veriamus į įvairiautes kultūros, per kurią tapo išaukštinta ir lietuvių kalba, lietuvių kultūra ir Lietuvos valstybė, vėrinį.

Tuometinėje Telšių apskrityje XIX a. pabaigoje buvo du svarbiausi knygnešių takai – ties Kretinga, Palanga ir Gargždų valsčiuje ties Gudišės dvaru. Tikimės ir toliau pažinti savo krašto kultūros klodus, kurio svarbiausioji gija yra kalbos turtai.

Protų mūšio programą papuošė šišionietiškos dainos, šokiai ir žaidimai, kuriuos, kaip visada, išmoningai pravedė kultūros namų vadovė Virgina Asnauskienė, o Mažosios Lietuvos surinkimų tradiciją demonstravo Priekulės laisvės kovų ir tremties muziejaus vadovė Sabina Vinciuonienė.

Visi buvo labai dėkingi Drevernos kultūros namų darbuotojai Aldonai Stasiukėnienei už pamarišką tikro skonio žuvinę (stintienę) ir Klaipėdos rajono savivaldybei – už puikų tortą su Lietuvių kalbos dienų emblema. Svečiai iš Kretingos rajono ir Palangos taip pat įteikė atminimo dovanų Klaipėdos rajono kolegoms, džiaugėsi bendryste ir vieni kitiems žadėjo kitąmet susitikti Palangoje.

Kad ir į kiek kalbos klausukų būtų atsakyta, vis tiek jų liks, – kas, kaip ir kodėl vienu ar kitu laikotarpiu taip ar kitaip kūrė, rašė, kalbėjo, aukojosi, vedė kitus paskui save ir atvedė į laisvą ir nepriklausomą, štai jau šimtmetį paminėjusią mūsų Valstybės nepriklausomybę! O kur nueisime toliau?

Dar neišblėsus džiugioms Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio nuotaikoms, kelmieškus kartu švęsti Tarptautinę gimtosios kalbos dieną pakvietė Lietuvių kalbos draugijos (LKD) Kelmės skyrius. Kartu buvo paminėtos ir LKD Kelmės skyriaus pirmosios veiklos metinės. Renginyje dalyvavo skirtingų kartų atstovai, bet daugiausia dėmesio buvo kreipiama į ateities Lietuvos kūrėjus prisimenant prezidento Antano Smetonos žodžius: „Ko tauta tikisi iš savo jaunimo? Ji laukia, kad tikrai mokytųsi ir auklėtųsi, ir neštų šviesą savo kraštui.“

Šventę nuotaikingu koncertu pradėjo Kelmės Algirdo Lipeikos menų mokyklos mokiniai ir mokytojai, pasveikindami direktorę Asta Barčiauskienę. Renginio vedėja, LKD Kelmės skyriaus pirmininkė, rajono lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų metodinio būrelio pirmininkė Alma Paulauskienė trumpai apžvelgė skyriaus per metus nuveiktus darbus, papasakojo apie būsimo veiklos planus. Renginio dalyviams buvo primintos ir kitos svarbios Lietuvos kultūros ir istorijos datos. Šiemet sukanka 85 metai, kai Kaune pradėtas leisti „Gimtosios kalbos“ žurnalas. 200 metų, kai pirmą kartą išspausdinti K. Donelaičio „Metai“. 30 metų, kai lietuvių kalba paskelbta valstybine (sovietinės okupacijos metais lietuvių kalba, nors ir buvo vartojama kaip gimtoji, neturėjo valstybinės kalbos statuso, o kai kuriose viešojo gyvenimo srityse pirmenybė buvo teikiama rusų kalbai, tik 1988 m. buvo papildyta tuometinė Konstitucija ir įteisintas lietuvių kalbos vartojimas).

Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyriausioji specialistė Daiva Stonienė kalbėjo apie jau dvyliktus metus rajone organizuojamą Raštingiausio mokinio konkursą. Nors viešumoje neretai girdima nuostata, kad raštingumas prastėja, bet nemažėjantis konkurse puikiai pasirodžiusių mokinių skaičius tai paneigia.

Savivaldybės administracijos Teisės ir personalo skyriaus vyriausioji kalbos tvarkytoja dr. Ona Laima Gudzinevičiūtė įteikė padėkas visam būriui raštingiausių mokinių ir jų mokytojų iš įvairių rajono ugdymo įstaigų. Šios padėkos parašytos naudojant specialiai šimtmečio proga pagal signataro J. Šaulio raštą sukurtą šriftą „Signato“. Išskirtinės padėkos, pasirašytos LKD pirmininkės prof. Genovaitės Kačiūškienei, teko klaidų diktante nepadariusioms mokinėms.

Savo gimtąja kalba didžiutis, domėtis, ją puoselėti kvietė Kelmės rajono savivaldybės tarybos narys Egidijus Ūksas.

Raiškiai žodžiu gėrėtis lietuvių kalba paskatino rajono meninio skaitymo konkurso nugalėtojus – Amira Lindaitė iš Kelmės „Kražantės“ progimnazijos ir Inga Kubilinskaitė iš Tytuvėnų gimnazijos. Eiles, skirtas Lietuvai, gimtajai kalbai, nuoširdžiai deklamavo TAU studentės Marija Gardauskienė ir Genovaitė Urbonavičienė.

Gimtosios kalbos dienos renginiu buvo siekiama ne tik suburti draugėn lietuviško žodžio mylėtojus, pagerbti raštingiausius mokinius, jų mokytojas, padėkoti tėvams, bet ir didinti pasididžiavimą savo kalba ir kultūra, ugdyti visuomenės kalbinį sąmoningumą.

KALBOS KOMISIJA ŽINOMIEMS ŠALYJE ŽMONĖMS ĮTEIKĖ APDOVANOJIMUS

RASA LIŠKAUSKIENĖ

Per visas Lietuvos savivaldybes nuvilnijo Lietuvių kalbos dienų renginiai. Jie vyko švietimo, kultūros, mokslo įstaigose. Kalbos dienų renginys vyko ir Lietuvos mokslų akademijoje Vilniuje. Kalbos komisija įteikė apdovanojimus už reikšmingus lietuviškos terminijos kūrimo darbus, mokslo kalbos puoselėjimą ir visuomenės kalbinį švietimą.

Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininkas Audrys Antanaitis apdovanojimo įteikimo ceremonijoje sakė, kad tai didžiulė šventė ne tik apdovanojiesiems, bet ir visai Lietuvai.

Lietuvos mokslų akademijos prezidentas akademikas Jūras Banys džiaugėsi, kad lietuvių kalbai svarbus renginys vyksta Lietuvos mokslų akademijoje. „Be savos terminijos, be savos kalbos mes neturėtume ir savųjų mokslų. Terminija, ypač mokslinė, yra nepaprastai svarbi“, – kalbėjo akademikas.

Laureatų atrinkimo komisijos pirmininkė Lietuvių kalbos instituto Terminologijos centro vadovė dr. Albina Aukšoriūtė pristatė šių metų nugalėtojus. „Šiemet apdovanojimui buvo pasiūlyti penki pretendentai už reikšmingus lietuviškos terminijos darbus, tačiau terminų žodynų rengimas vyksta labai lėtai ir kasmet jų išleidžiama vis mažiau. Tad komisija nusprendė diplomus skirti visiems

penkiems pretendams, lietuviškos terminijos puoselėtojams“, – sakė komisijos pirmininkė.

Simbolinė skulptūrėlė „Sraigė“, kurios autorius Rokas Dovydenas, ir diplomai įteikti profesoriumi Algirdui Smilgevičiui už lietuviškos elektrotechnikos terminijos kūrimą, terminų žodynų rengimą; Eugenijui Simon Kisinui – už lietuviškos karybos terminijos kūrimą, terminų žodynų rengimą; prof. Aurelijai Žvirblienei, prof. Rūtai Dubakienei, prof. Vytaui Antanui Tamošiūnui – už lietuviškos imunologijos ir alergologijos terminijos kūrimą (**nuotr.**).

Įvertintas ir Ritos Urnėžiūtės ir Ingos Mataitytės darbas „Gimtosios kalbos“ žurnale puoselėjant lietuvių kalbą ir šviečiant visuomenę kalbos klausimais.

NAUJASIS BENDRASIS PLANAS 2030 – KITOKIA PLANAVIMO KULTŪRA

Startavo pirmasis Lietuvos bendrojo plano rengimo etapas. Juo metu analizuojama šalies situacija socialiniu, ekonominiu ir erdvinio požiūriu. Kovo pradžioje vykusiame Aplinkos ministerijos surengtame forume „Globali ir Lietuva“ viešai pristatyti svarbiausi plano akcentai ir planavimo metodikos, rengtos diskusijos ir darbo grupės, sutrauktos kelios šimtus įvairių sričių ekspertų, ieškojusių pažangiausių sprendimų praktinėms situacijoms ir įsitraukusių į plano rengimo procesą.

„Remdamiesi Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais ir pažangiausiomis planavimo metodikomis, rengiame dokumentą, kuriuo remdamiesi galėsime tinkamai planuoti šalies finansus, infrastruktūrą ir veiklas. Sieksime maksimalaus visų sričių integralumo, ekspertų ir visuomenės įtraukties, kad parengtas planas būtų naudingas, pažangus darbo įrankis, o ne stalčiuose nugulęs žinybinis taisyklių rinkinys“, – sakė aplinkos ministras Kęstutis Navickas.

Šalies esamos situacijos analizę rengia UAB „TAEM Urbanistai“ drauge su jungtinės veiklos partneriais (projekto koordinatore dr. Kristina Gaučė). Tollesniuose etapuose bus rengiama palankesnė teisinė bazė. Lietuvos bendrojo plano koncepciją tvirtins Seimas. Sprendinius peržiūrės Vyriausybė. Tai leis veiksmingiau reaguoti į besikeičiančias vidaus aplinkybes, greičiau ir lanksčiau priimti vykdomuosius sprendimus.

Jungtinių Tautų Gyvenviečių programos atstovas Europoje Paulius Kulikauskas pabrėžia, kad planuojant urbanistinę vidaus plėtrą šalyje būtina atsižvelgti ne tik į kaimyninių šalių ar Europos, bet ir į viso pasaulio kontekstą.

„Labai svarbu suvokti Lietuvą globaliu masteliu, suprasti, kad tai, ką šioje šalyje va-

diname problemomis, kitoms pasaulio valstybėms yra savaime suprantami, natūralūs procesai. Atrodo, kad miestuose yra prastas susisiekimas? Iš tiesų daugiau nei pusė žmonijos gyvena pėsčiomis neįveikiamu atstumu nuo magistralinių kelių“, – pažymi P. Kulikauskas.

Jo teigimu, ambicija kurti pažangų, integralų šaliai svarbų dokumentą gali nuskambėti tarptautiniu lygmeniu. „Jungtinėse Tautose kol kas yra tik kelios šalys, galinčios pasigirti panašiomis pastangomis, kuriant gyvus, naudojamus bendruosius planus. Tikiu, kad Lietuvai gali pasisekti pristatyti šią ambiciją Jungtinėms Tautoms jau šiais metais“, – pabrėžia P. Kulikauskas.

Naująjį Lietuvos bendrąjį planą įsipareigota parengti iki 2020 m. Plano sprendiniai galios ne trumpiau nei iki 2030-ųjų, o išreikšta vizija – iki 2050 m. Įvertinus dabartinio šalies Bendrojo plano charakteristikas, daug dėmesio skiriama planavimo metodikai ir visuomenės įtraukčiai.

„Šiuo planu siekiame Lietuvoje pradėti kitokią planavimo kultūrą – atsisakyti statiškų planavimo įrankių, planavimo iš viršaus, kai sukeliamas informacijos stygius tarp suinteresuotų šalių ir visuomenės, kurios kasdienės veiklas labiausiai veikia plano įgyvendinimo procesai. Siekiame maksimalios visų sričių specialistų, visuomenės ir valdžios atstovų įtraukties ir įžvalgų tam, kad planavimo procesas būtų pažangus ir žmonės kurtų urbanistinę aplinką, o ne atvirkščiai“, – sako Belgijos pavyzdžiu grįstą planavimo metodiką pristatęs urbanistas, projekto ekspertas Donatas Baltrušaitis.

Forume dalyvavę ir į diskusijas bei darbo grupes įsitraukę ekspertai pažymi, kad rengiant šalies Bendrąjį planą labai svarbus ne tik inžinerinis, urbanistikos ekspertų ar architektūrinis matymas, bet ir socialinė, antropologinė plotmė, žmonių veikimas ir natūralus judėjimas miesto ir kaimiškose vietovėse, tobulėjimas, šalies demografinė situacija ir jos priežastys.

Kitas Aplinkos ministerijos organizuojamas Bendrojo plano eigos atviras konsultacinis renginys numatytas balandžio mėnesį.

PASTATŲ ATNAUJINIMO TEMPAI NEMAŽĖJA

DIANA SINKEVIČIŪTĖ

Druskininkų savivaldybė ir toliau išlieka viena lyderiaujančias pozicijas užimančių savivaldybių atnaujinant daugiabučius gyvenamuosius namus. Šių metų vasarį Būsto energijos taupymo agentūros paskelbtoje Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimo ataskaitoje Druskininkai pagal atnaujintų namų skaičių užima pirmąją vietą tarp mažesniųjų savivaldybių. Dar 2012 m. savivaldybė pirmoji šalyje pradėjo įgyvendinti daugiabučių namų atnaujinimo projektą. Jį vykdant buvo atnaujinta 90 proc. seniausio centrinėje miesto dalyje esančio kvartalo daugiabučių namų. Tuomet pagreitį įgavęs modernizavimas iki šiol vyksta sėkmingai. Savivaldybėje jau atnaujinti 83 daugiabučiai namai. Tikimasi, kad per šiuos metus minėtas skaičius išaugs iki 131.

Įsigaliojus pakeistam Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti įstatymui daugiausia dėmesio skiriama kvartaliniam atnaujinimui, kai atnaujinami ne tik gyvenamieji daugiabučiai namai, bet ir tame kvartale esantys viešieji pastatai, šaligatviai, sutvarkomos žaliosios erdvės. Druskininkų savivaldybės taryba pritarė Kvartalų energinio efektyvumo didinimo programos projektui. „Galime tik pasidžiaugti, kad pagerėjus gyvenimo kokybei ir sumažėjus sąskaitoms už šildymą gyventojai įvertino atnaujinimo naudą. Gražėja ir modernizuotų daugiabučių namų aplinka, kuri džiugina ne tik vietinius gyventojus, bet ir kurorto svečius“, – sakė administracijos direktorė Vilma Jurgelevičienė.

38 SAVIVALDYBĖS SULAUKĖ DAUGIAU TURISTŲ

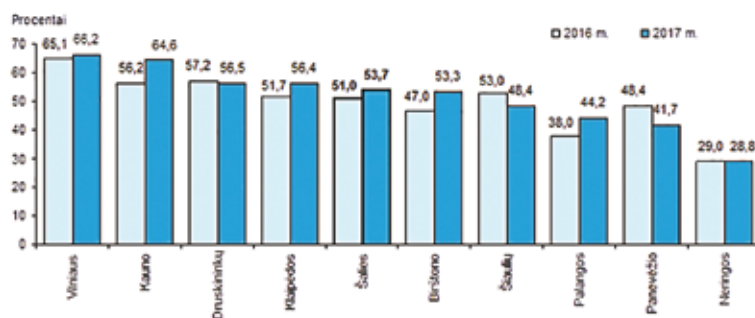
Kaip informuoja Statistikos departamentas, 2017 m. šalies apgyvendinimo įstaigose apgyvendinta 2,9 mln. turistų. Daugiausia svečių priėmė Vilniaus (1,2 mln.), Klaipėdos (653,3 tūkst.), Kauno (450,6 tūkst.) ir Alytaus (349,2 tūkst.) apskričių apgyvendinimo įstaigos. Jose nakvojo 90,1 proc. šalies apgyvendinimo įstaigose apsisostųjų turistų. Daugiausia užsieniečių (59,1 proc.) nakvojo Vilniaus apskrities apgyvendinimo įstaigose.

2017 m., palyginti su 2016 m., daugiau turistų sulaukė 8 apskričių apgyvendinimo įstaigos, o mažiau – 2. Labiausiai turistų skaičius išaugo Tauragės apskrityje (48,6 proc.). Šiaulių ir Utenos apskrityse turistų apgyvendinta atitinkamai 5,9 ir 1,5 proc. mažiau nei 2016 m.

Didžiausias nakvynių skaičius, tenkantis vienam turistui, buvo Alytaus apskrityje (3,5 nakvynės), o mažiausias – Tauragės (1,5 nakvynės).

38 savivaldybės sulaukė daugiau turistų, 22 – mažiau. Daugiausia svečių apsisostojosi Vilniaus miesto savivaldybės apgyvendinimo įstaigose (beveik 1,1 mln.), o mažiausiai – Skuodo ir Šalčininkų rajonų (atitinkamai 23 ir 183 svečiai) savivaldybių apgyvendinimo įstaigose.

Didžiųjų miestų (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio) apgyvendinimo įstaigose nakvojo 1,7 mln., arba 57,1 proc., visų šalies apgyvendinimo įstaigose apsisostųjų

turistų, iš jų užsieniečių – daugiau nei 1,2 mln., arba 78,8 proc. visų apsisostųjų užsieniečių. Palyginti su 2016 m., daugiau svečių sulaukė Klaipėda – 10,2 proc., Kaunas – 8,3, Vilnius – 3,7 proc. Šiaulių ir Panevėžio apgyvendinimo įstaigose, palyginti su 2016 m., svečių apgyvendinta atitinkamai 14,5 ir 6,4 proc. mažiau.

Daugiau nei ketvirtadalis (27,6 proc.) turistų buvo apsisostojosi kurortinių miestų apgyvendinimo įstaigose. Daugiausia svečių priėmė Druskininkai – 329,7 tūkst. ir pagal jų skaičių atsiliko tik nuo Vilniaus. Daugiau nei du trečdaliai (73,8 proc.) kurortinių miestų svečių buvo šalies gyventojai.

Šalies viešbučiuose ir moteliuose nakvojo daugiau nei 2,2 mln. turistų, iš jų beveik 2 mln. (87,3 proc.) apsisostojosi didžiųjų ir kurortinių miestų viešbučiuose ir moteliuose.

PANEVĖŽIEČIAI

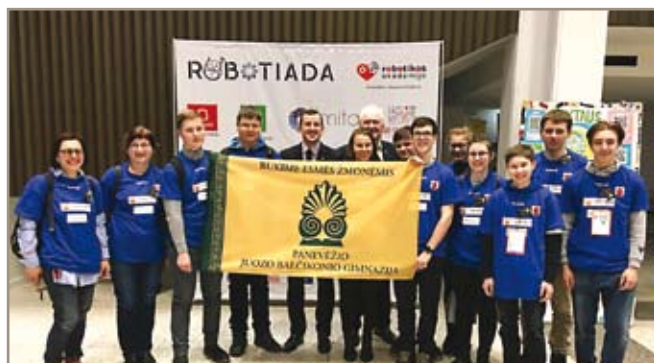
AUDRIUS RUDYS

SĖKMINGAI PASIRODĖ RESPUBLIKINĖJE „ROBOTIADOJE“

Savaitgalį Vilniuje vyko didžiausia metinė robotų konstruktorių ir programuotojų šventė-varžybos Lietuvoje – „Robotiada 2018“. Panevėžio miesto savivaldybė, siekdama paskatinti moksleivius domėtis šiuolaikinėmis technologijomis ir robotizuotais sprendimais, organizavo kelionę į renginį. Sostinėje vykusiame projekte apsilankė apie 90 panevėžiečių.

Nacionaliniame parodų ir kongresų centre „Litexpo“ vykusiame renginyje mažieji (6–10 m.) dalyviai turėjo galimybę pristatyti projektus, vyresnieji (10–16 m.) kovojo įvairiose robotų rungtyse: sumo, linijos sekimo ir kt. J. Balčikonio gimnazijos komanda „B Society“ FLL varžybose pelnė apdovanojimą už inovatyviausią projekto „Išmanusis vandens skaitiklis“ sprendimą (**nuotr.**). Jį gimnazistai pateiks ir atvirajam Estijos FLL čempionatui.

Savivaldybė džiaugiasi aktyviu moksleivių dalyvavimu šventėje ir dėkoja rėmėjams už paramą robotikos projektams. Siekdama išlaikyti

ir dar labiau skatinti moksleivių domėjimąsi, savivaldybė planuoja inicijuoti regioninę robotikos lygą.

ŠILUMOS SUPIRKIMO TVARKOS PASIKEITIMAI

Po ilgo viešojo derinimo proceso, Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai (VKEKK) patvirtinus, nuo 2018 m. gruodžio 20 d. šilumos supirkimo aukcionas 2019 metų sausio mėnesiui bus organizuojamas pagal naują tvarką.

Lietuvos savivaldybių asociacija kategoriškai nesutiko su naujais pakeitimais dėl galimų neigiamų padarinių centralizuotam šilumos tiekimui ilgalaikiu laikotarpiu ir sąlygų nelygiavertės konkurencijos sukūrimui bei pajamų perdavimui nereguliuojamam, pelno siekiančiam privačiam sektoriui, tačiau į LSA pastabas atsižvelgta nebuvo.

Naujos redakcijos šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašas, taip pat šilumos kainų nustatymo metodikos bei Vidutinės biokuro kainos nustatymo tvarkos ir sąlygų aprašo pakeitimai įsigalios 2018 m. gruodžio 1 dieną.

Šie pakeitimai palies 18 savivaldybių ir 12 centralizuoto šildymo tiekėjų, kurių sistemose veikia nepriklausomi šilumos gamintojai (NŠG).

Šilumos tiekėjai dalyvaus šilumos supirkimo aukcione tokiomis pat sąlygomis, kaip ir NŠG. Aukciono laimėtojas bus efektyviausias šilumos gamintojas, pasiūlęs šilumą už mažiausią kainą, t. y. gyventojams bus teikiama efektyviausio gamybos įrenginio pagaminta šiluma.

Reguliuojamiems šilumos tiekėjams bus nustatoma ne konkreti šilumos gamybos kainos dedamoji, o bendras pajamų lygis konkrečioms metams. Todėl rinkos dalyviai atskirais mėnesiais galės lanksčiau priimti ekonominius sprendimus dalyvaudami aukcione.

Šiuo metu Lietuvoje veikia 42 nepriklausomi šilumos gamintojai, iš kurių 18 yra nereguliuojami. Daugiausia NŠG veiklą vykdo Kaune – 11 ir Klaipėdoje – 6, Vilniuje yra 5 nepriklausomi šilumos gamintojai.